

Praca badawcza

Motywy wyboru studiów na kierunku Ratownictwo Medyczne

Autor: Bartłomiej Donabidowicz

Promotor: dr n.med. Grażyna Dębska

INFORMACJE O ARTYKULE:

Historia:

Data akceptacji Promotora:

Data recenzji:

Data publikacji:

Słowa kluczowe:

STRESZCZENIE:

Praca przedstawia motywy oraz wpływ wybranych czynników na wybór kierunku studiów oraz plany zawodowe po ich ukończeniu. Czynniki, które najczęściej decydują o wyborze kierunku studiów to najczęściej: zainteresowania, wpływ osób najbliższych, osobiste predyspozycje i możliwości kandydata. Celem pracy jest określenie determinantów korelujących z wyborem studiów przez aplikantów oraz poznanie ich planów zawodowych po ukończeniu studiów medycznych – ratownictwo medyczne. Badanie zostało przeprowadzone w 2018 roku po przez zastosowanie autorskiego kwestionariusza ankiety. Grupę badaną stanowiło 40 osób - studentów pierwszego roku ratownictwa medycznego.

1. Wstęp

Wielu z maturzystów waha się pomiędzy rozpoczęciem pracy zarobkowej, a podjęciem studiów wyższych. Obecny trend sprawia, że coraz większa liczba osób podejmuje studia, co jest ściśle powiązane ze zmianami ustrojowymi, które miały miejsce niecałe dwadzieścia lat temu. Nie bez znaczenia pozostają wymagania rynku pracy, które również rosną w stosunku do nowych pracowników, od których oczekuje się coraz więcej nabytego doświadczenia w coraz większym wieku oraz wykazanie się coraz większym zasobem kwalifikacji.

Oprócz podjęcia decyzji czy kontynuować swoją edukację przed maturzystami stoi jeszcze jeden ważny dylemat, którym w przypadku

zdecydowania się na studia wyższe jest wybór konkretnego kierunku studiów. Oferta uczelni jest coraz szersza, często otwierane są coraz to nowe kierunki kształcenia na nich oraz zwiększa się liczba proponowanych specjalizacji. Obszerny wybór może powodować trudności w podjęciu tej ważnej decyzji, którą jest wybór ścieżki zawodowej. Nie bez znaczenia pozostaje fakt, że często wybór ten będzie rzutował na całe życie. Często bowiem wybranie kierunku studiów jest jednoznaczne z wybraniem konkretnej ścieżki kariery, która często zostaje bez zmian.

Ważne jest zatem dobranie kierunku studiów do wymagań, które się im stawia. Często podczas tego wyboru bierze się pod uwagę takie czynniki jak zainteresowanie tą dziedziną nauki, możliwości uzyskania pracy po ukończeniu

studiów, zarobki jakie wiążą się z wykonywaniem pracy w danej branży, wyznawane wartości oraz sytuację w rodzinie.

W ostatnim czasie pojawił się stosunkowo nowy zawód, czyli zawód ratownika medycznego. W związku z tym konieczne było wykształcenie osób, które będą uprawnione do jego wykonywania. Obecnie istnieje jedynie możliwość uzyskania tych uprawnień poprzez ukończenie trzyletnich studiów na kierunku ratownictwo medyczne.

Zgodnie z Polskim prawem kandydat aspirujący do stania się ratownikiem medycznym musi spełnić kilka wymogów formalnych, które są obowiązkowe w przypadku podejmujących studia na tym kierunku. Mowa tutaj przede wszystkim o wykazaniu, że kandydat posiada zdolność do czynności prawnych i jednocześnie wykazuje się odpowiednim zdrowiem.

Niniejsza praca jest próbą odpowiedzi na pytanie co kieruje osobami podejmującymi studia na kierunku ratownictwo medyczne do dokonania właśnie takiego wyboru.

Obecnie coraz więcej osób pragnie poszerzać swoją wiedzę, zainteresowania i kwalifikacje. Jednoczesne zwiększenie wymagań wobec pracowników w zakresie ukończonych studiów sprawia, że coraz większa liczba osób podejmuje decyzję o podjęciu studiów na którymś z kierunków. Po zdaniu matury większość osób staje przed wyborem podjęcia dalszej drogi życiowej. W takim wypadku jawią się przed nimi następujące możliwości: praca zawodowa lub studia wyższe. Z kolei przy wyborze studiów konieczne jest określenie uczelni, którą chce się

wybrać. Maturzysta może mieć również problem z wyborem konkretnego kierunku studiów¹.

¹ Jarecki W., Motywy wyboru studiów i kierunku studiów wyższych, *Studia i Prace Wydziału Nauk Ekonomicznych i Zarządzania*, nr 3/2008, s. 143-144

Na podjęcie decyzji co w przyszłości chce robić, a w krótszej perspektywie na wybór kierunku studiów mają wpływ różne czynniki. Część z nich ma większe znaczenie od pozostałych. Najczęstsze motywy przedstawiono na rysunku numer 1.

Rysunek 1. Główne motywy wyboru kierunku studiów. ¹

Jak wynika z powyższego rysunku wybór kierunku studiów może zależeć od wielu czynników, które mogą mieć większy lub mniejszy wpływ w przypadku wyboru konkretnego studenta.

Wybór podjęcia studiów wyższych, czy też podjęcie pracy zarobkowej jest dylematem często występującym wśród maturzystów. Badanie przeprowadzone przez Główny Urząd Statystyczny pod nazwą Ścieżki edukacyjne Polaków potwierdzają to stwierdzenie, ponieważ najczęstszą udzielaną odpowiedzią na pytanie co

było motywem wyboru studiów ankietowani odpowiadali najczęściej, że była to możliwość odnalezienia po ukończeniu studiów dobrej pracy, a w drugiej kolejności rozwój zainteresowań. Prestiż społeczny również był ważnym czynnikiem przy wyborze studiów, a co się często z tym wiąże również konkretnego zawodu, jednak nie były to tak znaczące jak dwa powyższe czynniki².

² Ibidem, s. 147

Zawód ratownika medycznego jest stosunkowo młodym zawodem wśród zawodów o charakterze medycznym. Zgodnie z polskim prawem ratownikiem medycznym jest osoba, która zakończyła trzyletnie studia wyższe I stopnia o kierunku ratownictwo medyczne lub dwuletnią szkołę policealną i uzyskała tytuł ratownika medycznego. Należy tutaj zaznaczyć, że obecnie ratownikiem medycznym można zostać jedynie po ukończeniu studiów, ponieważ nabór na szkoły policealne został zamknięty i nie ma możliwości uzyskania zawodu w ten sposób.

Jak przed każdy z zawodów medycznych, również przed ratownikiem stoją konkretne zadania do których zalicza się:

- Zabezpieczenie osób znajdujących się w miejscu zdarzenia
- Podejmowanie działań, które mają na celu zmniejszenie liczby ofiar w wyniku zdarzenia
- Ocenienie stanu zdrowia osób, które są w sytuacji nagłego zagrożenia zdrowia
- Podejmowanie czynności ratunkowych o charakterze medycznym
- Przetransportowanie w sposób nie zagrażający życiu i zdrowiu osoby, które jest w stanie nagłego zagrożenia zdrowia
- Udzielenie wsparcia psychicznego poszkodowanym w sytuacji, która doprowadziła do stanu nagłego zagrożenia zdrowia

- Organizacja i prowadzenie zajęć z zakresu pierwszej pomocy oraz kwalifikowanej pierwszej pomocy medycznej z uwzględnieniem czynności ratunkowych³.

Zgodnie z Ustawą o Państwowym Ratownictwie Medycznym ratownikiem medycznym może zostać ten kto spełni następujące wymogi:

- Nie jest ubezwłasnowolniony, czyli dysponuje pełną zdolnością do wykonywania czynności prawnych
- Ukończył kurs kwalifikowanej pierwszej pomocy medycznej i uzyskał tytuł ratownika
- Jego stan zdrowia umożliwia mu udzielenie kwalifikowanej pierwszej pomocy⁴.

³ <https://www.gov.pl/zdrowie/personel-medyczny>

⁴ Ustawa o Państwowym Ratownictwie Medycznym, Dz.U. 2006 Nr 191 poz. 1410

Z powyższej ustawy wynikają obostrzenia, które mogą zdyskwalifikować osobę chcącą studiować na kierunku ratownictwo medyczne w przypadku posiadania złego stanu zdrowia lub też nie posiadającą pełnej zdolności do czynności prawnych. Trzeci z wymogów dotyczący ukończenia kursu dotyczy już samych studentów, więc nie jest podstawą do dyskwalifikacji.

Specyfika pracy ratownika medycznego nakłada na tę grupę społeczną pewne wymagania z zakresu posiadanych cech i osobowości. Ze względu na wykonywanie czynności związanych z zawodem nierzadko w trudnych warunkach i miejscu osoby przystępujące do tego zawodu powinny charakteryzować się konkretnymi kompetencjami. Osoby te powinny wykazywać się dużą sprawnością fizyczną, która jest stała i nie podlega wahaniom. Opisane powyżej wymagania prowadzą do posiadania konkretnych cech osobowościowych takich jak logiczne myślenie, umiejętne radzenie sobie ze stresem, nieuleganie stresowi w sytuacji niebezpieczeństwa. Ratownik medyczny powinien również charakteryzować się spokojem oraz cierpliwością⁵.

Dodatkowo zawód ratownika medycznego wyróżnia się spośród innych zawodów o charakterze medycznym tym, że osoba wykonująca ten zawód angażuje się w wykonywane zadania na wysokim poziomie, przy jednoczesnym podejmowaniu pewnych wyzwań, które pojawiają się w momencie pomocy drugiej osobie. Przy tak wykonywanej pracy konieczne

jest posiadanie silnej motywacji, która jest motywacją o źródle wewnętrznym.

Ratownik medyczny powinien również posiadać umiejętność podejmowania szybkiej decyzji w momencie zagrożenia i pod działaniem wielu czynników stresujących, które oddziałują na niego w momencie podejmowania akcji ratunkowej.

Jak wykazano powyżej ważne jest posiadanie zespołu cech w pracy ratownika medycznego, dlatego wybierając ten rodzaj studiów osoby je podejmujące powinny w sposób świadomy zastanowić się czy są w stanie sprostać wymaganiom, które się wiążą z tą pracą.

Należy tutaj również wspomnieć o wysokim prestiżu zawodowym jaki wiąże się z pracą ratownika medycznego, a co również może wpływać na wybór tego kierunku wśród młodzieży maturalnej. Prestiż zawodowy wynika w przypadku ratowników medycznych z odpowiedzialności jaka na nich spoczywa oraz poświęcenia i profesjonalizmu, którym się oni cechują⁶.

⁵ Wojtasik M., Kopański Z., Brukwicka I., Malutnik J., Cechy osobowościowe ratownika medycznego, *Journal of Clinical Healthcare* 3/2015, s. 27

⁶ Smoleń E., Cipora E., Wpływ wybranych czynników na wybór kierunku studiów i plany zawodowe studentów ratownictwa medycznego, *Medycyna Ogólna i Nauki o Zdrowiu*, tom 21, nr 1/2015, s. 33-34

2.Cel pracy

Za cel pracy obrano sobie zbadanie i analiza odpowiedzi studentów kierunku ratownictwo medyczne na temat motywów wybrania tego kierunku studiów. Wielu z chętnych podjęcia się studiowania na kierunku ratownictwo medyczne może zadać sobie pytanie czy ta praca nie wpłynie negatywnie na jego życie prywatne i zdrowie psychiczne. W pracy skupiono się na zbadaniu czy wpływ na wybór miały inne osoby z bliskiego otoczenia, status i płaca w zawodzie ratownika medycznego, czy też rynek pracy w tym zawodzie.

3.Material i metody

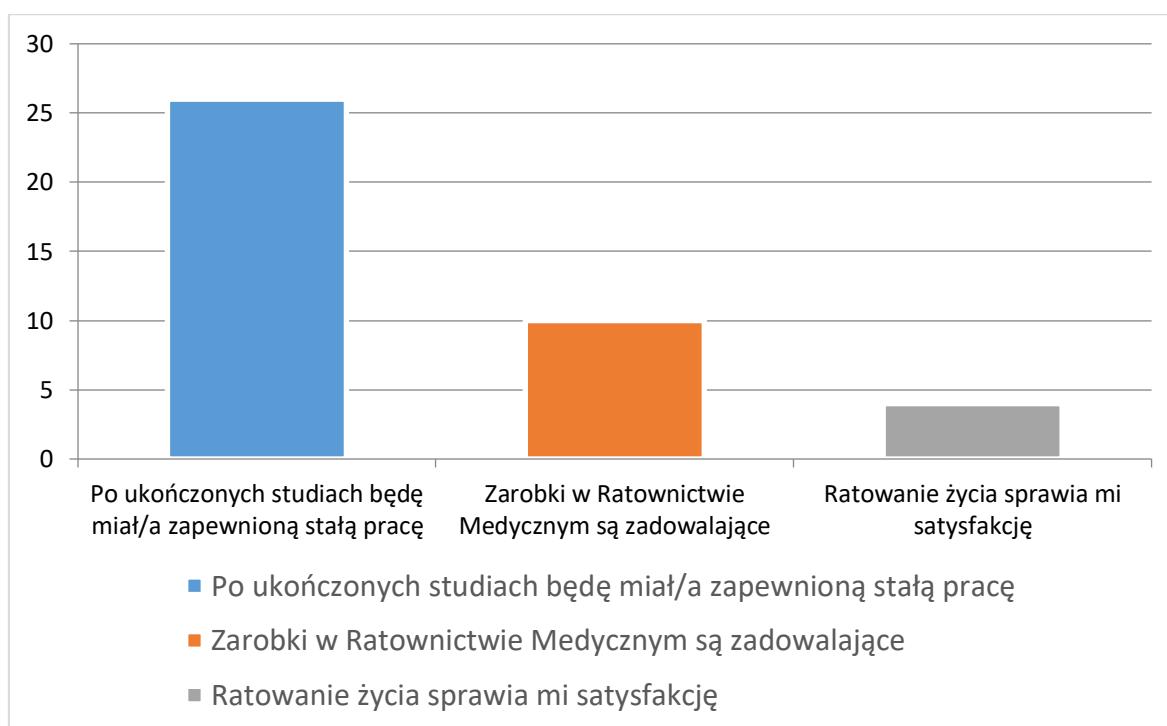
Grupą badawczą w niniejszej pracy stanowiło 40 studentów studiujących na kierunku ratownictwo medyczne w Krakowskiej Akademii im. Andrzeja Frycza-Modrzewskiego. Grupę dobrano na zasadzie doboru celowego w taki sposób, by wśród badanych znajdowała się równa liczba kobiet oraz mężczyzn. Średnia wieku badanych wynosi $24,1 \pm 3,5$ lat. Podział badanych ze względu na ukończoną szkołę ponadgimnazjalną to: 45% - liceum, 55% - technikum.

4. Wyniki

W odpowiedzi na pytanie czy ktoś z rodziny ankietowanych osób pracuje w służbie zdrowia 45% (N-18 osób) badanych odpowiedziało twierdząco, natomiast 55% (N- 22 osoby) badanych odpowiedziało przecząco na to pytanie.

Osoby badane odpowiadając na pytanie czym kierowali się oni podczas wyboru studiów

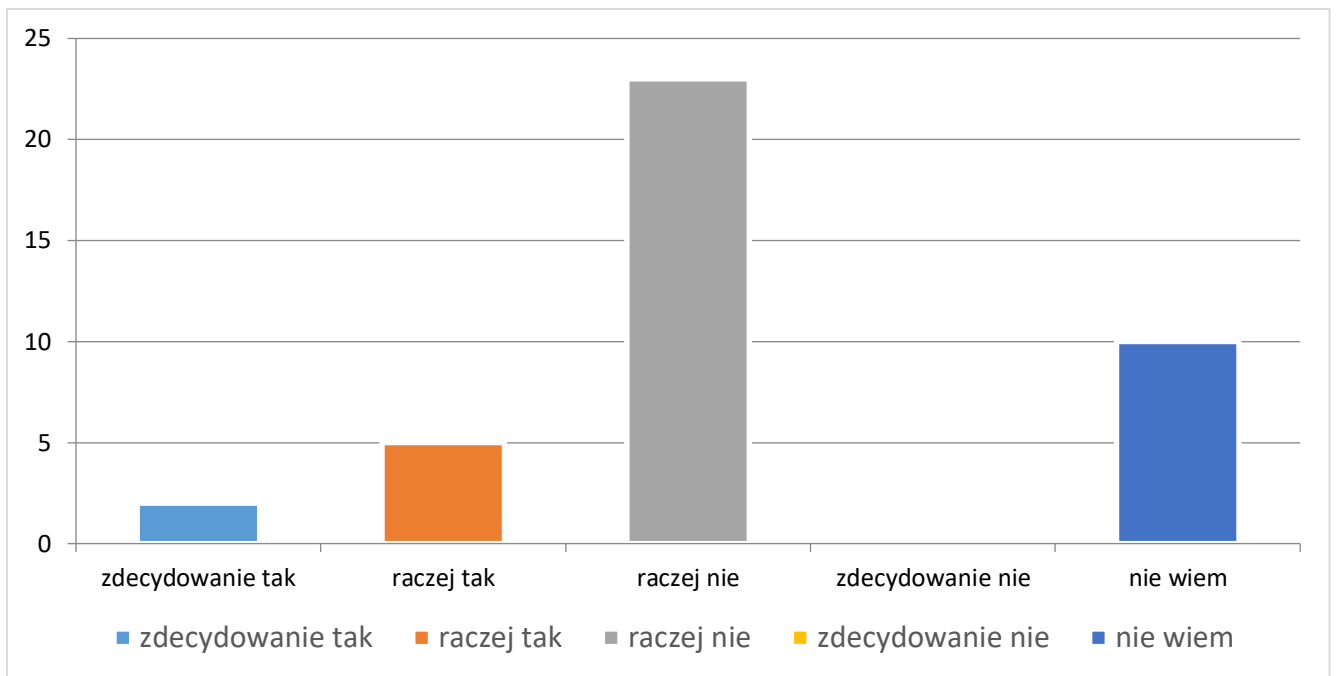
na kierunku studiów ratownictwo medyczne najczęściej (65%) wskazywali odpowiedź, że powodem tym było zapewnienie stałej pracy po zakończeniu studiów. 25% ankietowanych wybrało te studia ze względu na zadowalające zarobki w Ratownictwie medycznym, dla 10% badanych powodem była satysfakcja, z którą wiąże się ratowanie życia.

Rysunek 2. Rozkład zaznaczonych przez ankietowanych odpowiedzi na pytanie czym się oni kierowali podczas wyboru studiów na kierunku Ratownictwo Medyczne

Ankietowani w większości (58%) zaznaczyli odpowiedź raczej nie odpowiadając na pytanie czy zawód ratownika medycznego cieszy się powszechnym szacunkiem w Polsce. Odpowiedź zdecydowanie tak wybrało jedynie

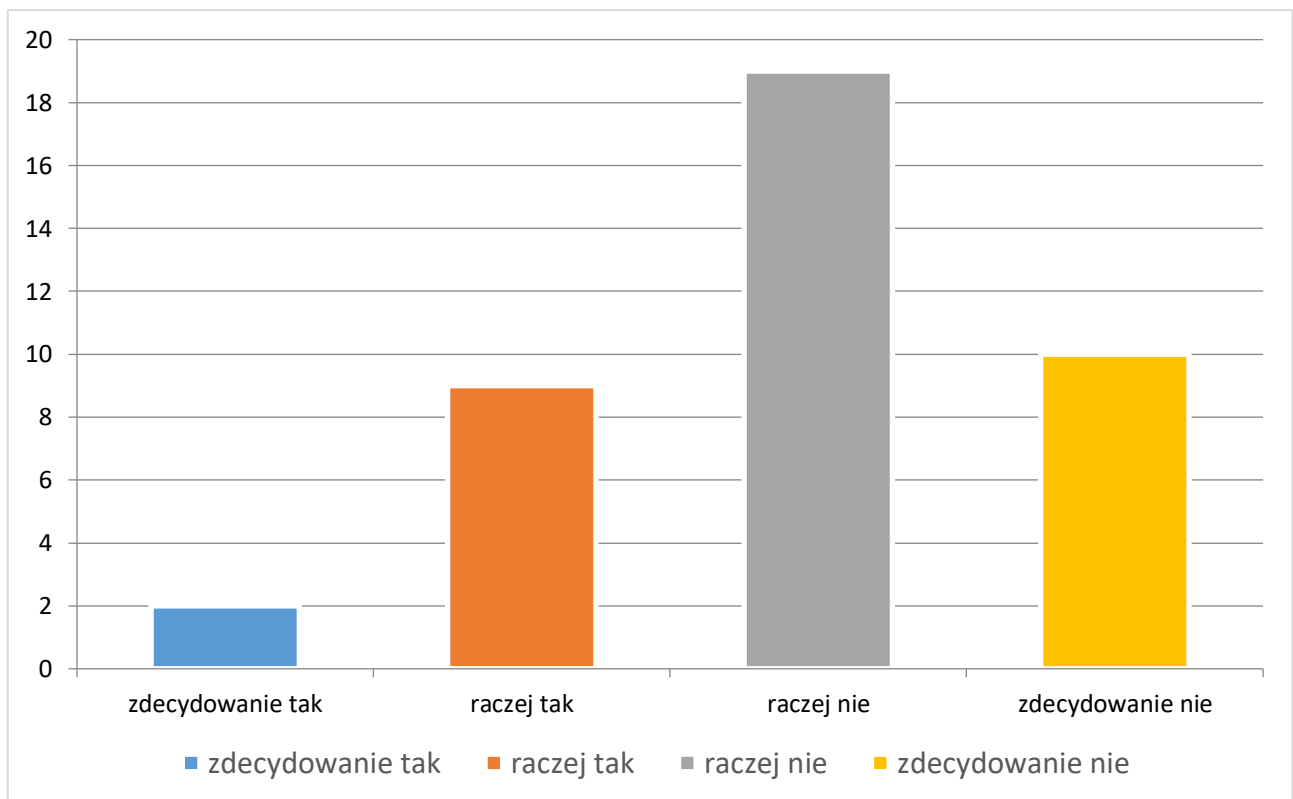
5% badanych, raczej tak 12%, a odpowiedź nie wiem zaznaczyło 25% badanych. Żaden z ankietowanych nie wybrał odpowiedzi zdecydowanie nie.

Rysunek 3. Rozkład zaznaczonych przez ankietowanych odpowiedzi na pytanie czy uważają oni, że zawód ratownika medycznego cieszy się powszechnym szacunkiem w Polsce

Pośród ankietowanych większość nie wybrała kierunku ratownictwo medyczne pod wpływem kogoś z otoczenia – 48% ankietowanych wybrało odpowiedź raczej nie, a 25% zdecydowanie nie.

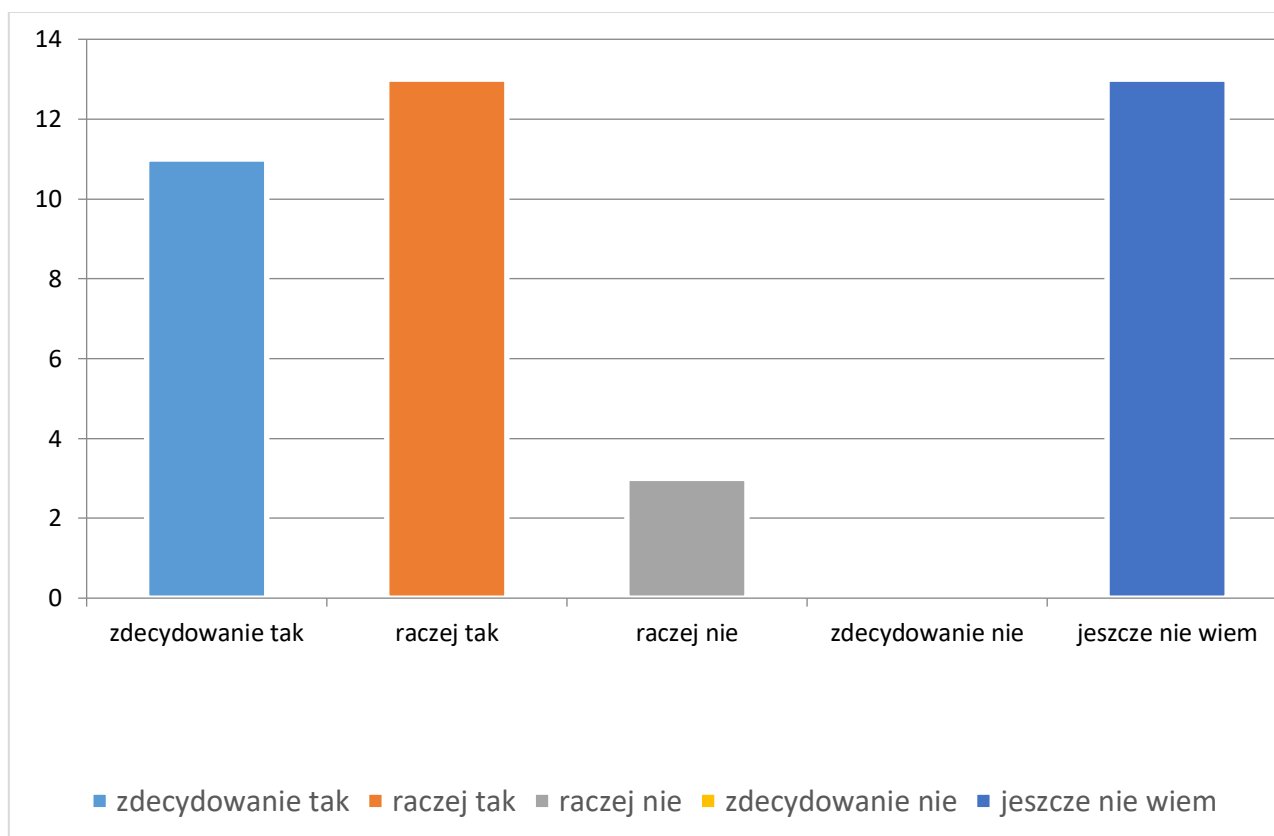
Wśród ankietowanych 5% odpowiedziało, że zdecydowanie taki wpływ miał miejsce, a 22% z nich zaznaczyło odpowiedź, że raczej miał miejsce.

Rysunek 4. Rozkład zaznaczonych przez ankietowanych odpowiedzi na pytanie czy ktoś z otoczenia ankietowanych miał wpływ na podjęcie przez nich decyzji o wyborze studiów na kierunku ratownictwo medyczne

Większość ankietowanych chce pracować po zakończeniu studiów za granicą – zdecydowanych na to jest 27% z nich, a 32% badanych najprawdopodobniej się na to zdecyduje. 8% ankietowanych raczej się na to nie

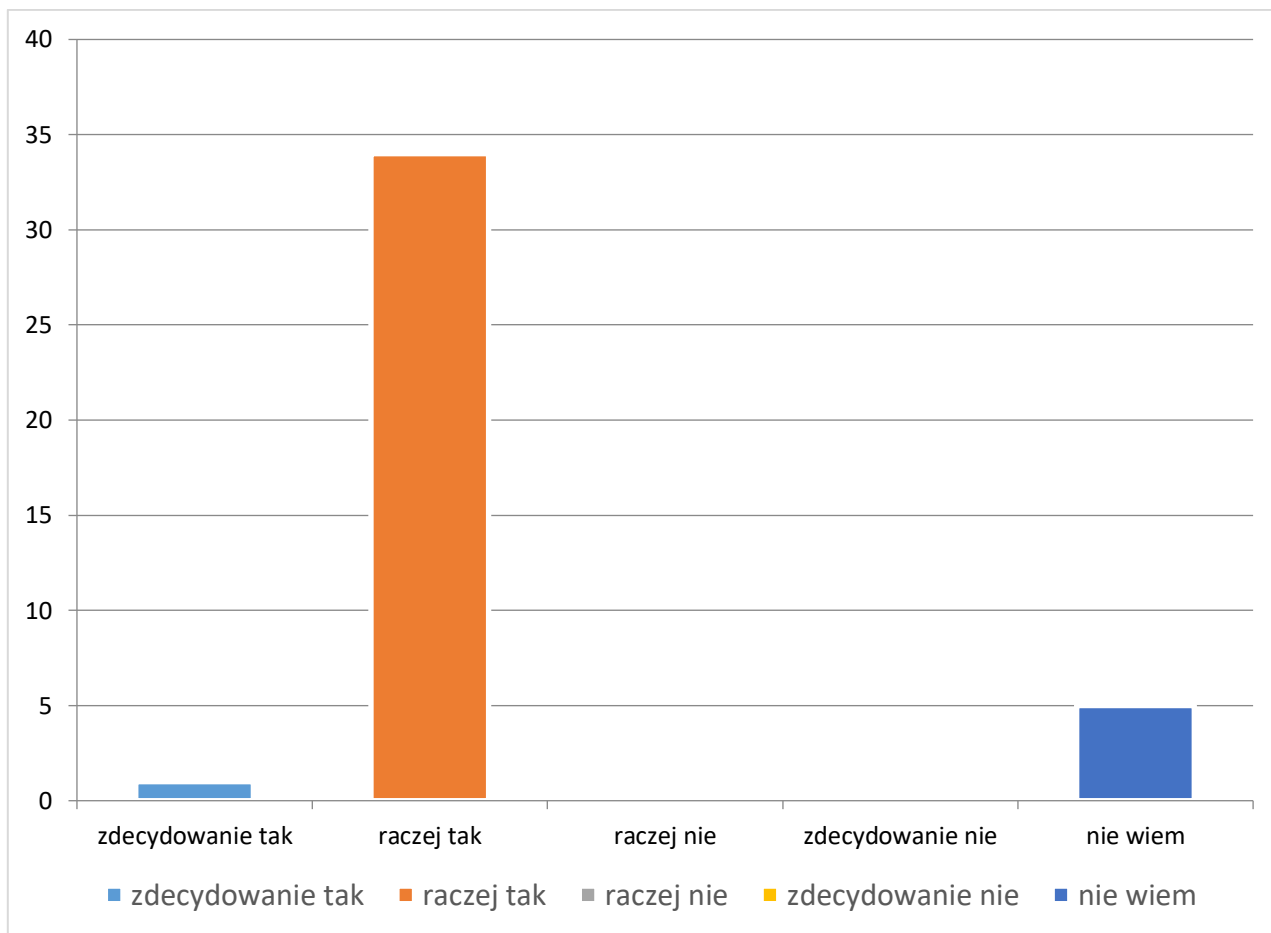
zdecyduje, a 33% badanych jeszcze tego nie wie. Żadna z osób nie wykluczyła takiej możliwości zaznaczając odpowiedź „zdecydowanie nie”.

Rysunek 5. Rozkład zaznaczonych przez ankietowanych odpowiedzi na pytanie czy po zdobyciu tytułu ratownika medycznego chcieliby pracować w służbie zdrowia za granicą

Zdecydowanie większość ankietowanych (85%) zaznaczyło odpowiedź, że najprawdopodobniej ukończenie studiów pierwszego stopnia i zdobycie tytułu ratownika medycznego wpłynie pozytywnie na znalezienie pracy w Polsce. 13% ankietowanych nie wie tego, czy ukończenie studiów pomoże w znalezieniu pracy, a 2% wybrało odpowiedź, że na pewno taką

pracę znajdzie. Żaden z ankietowanych nie odpowiedział przecząco na to pytanie poprzez zaznaczenie odpowiedzi, że na pewno lub najprawdopodobniej takiej pracy nie znajdzie.

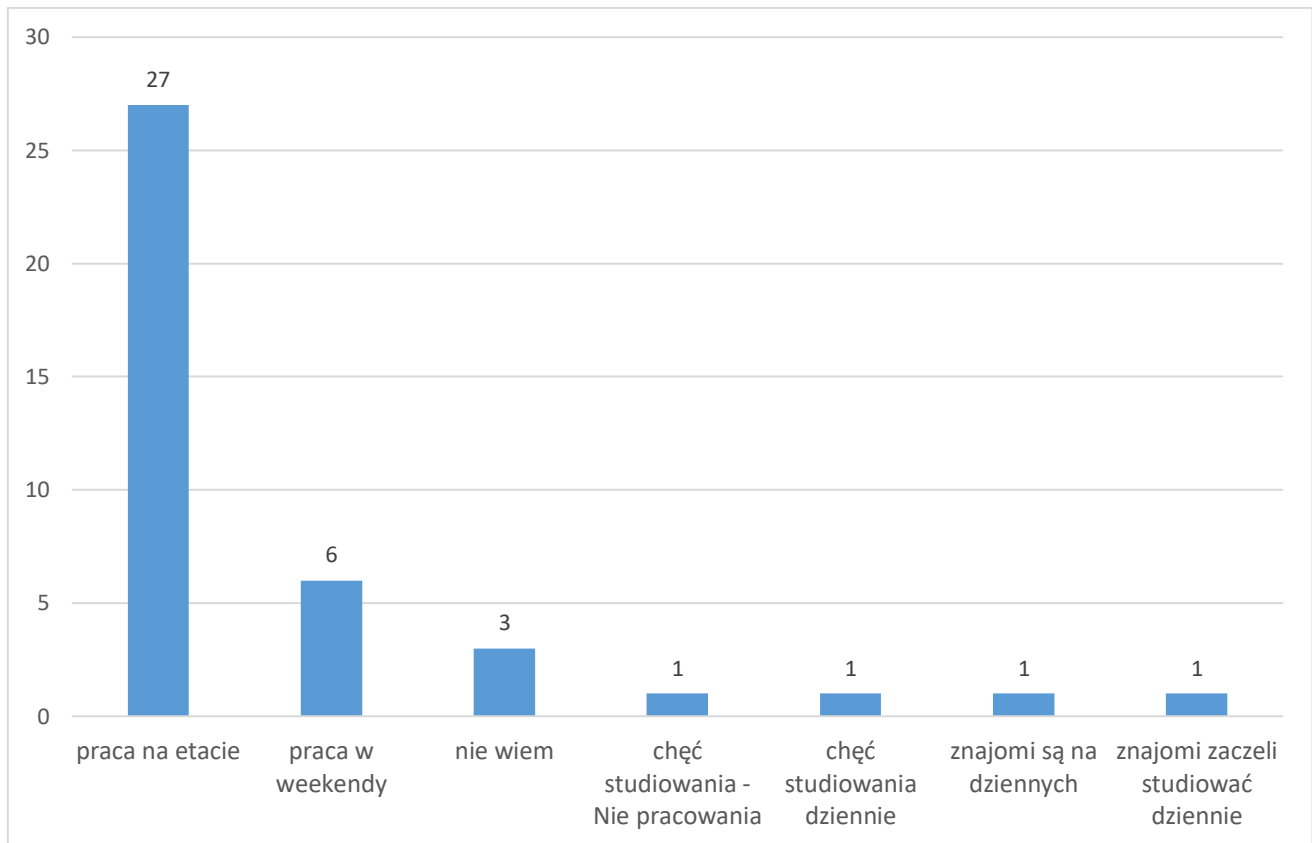

Rysunek 6. Rozkład zaznaczonych przez ankietowanych odpowiedzi na pytanie czy uważają oni, że ukończenie studiów pierwszego stopnia i zdobycie tytułu ratownika medycznego pomoże im w znalezieniu pracy w Polsce

Spośród ankietowanych 68% (N – 27osób) z nich studiuje w trybie zaocznym, w trybie dziennym natomiast studiuje 32% (N – 13 osób) z nich.

Najczęściej wpływ na decyzję, który z trybów studiowania został wybrany przez ankietowanych miała praca na etacie (67,5%). Pozostałe odpowiedzi zaznaczone przez badanych to: praca w weekendy (15%), nie wiem (7,5%) oraz chęć studiowania – nie pracowania, chęć

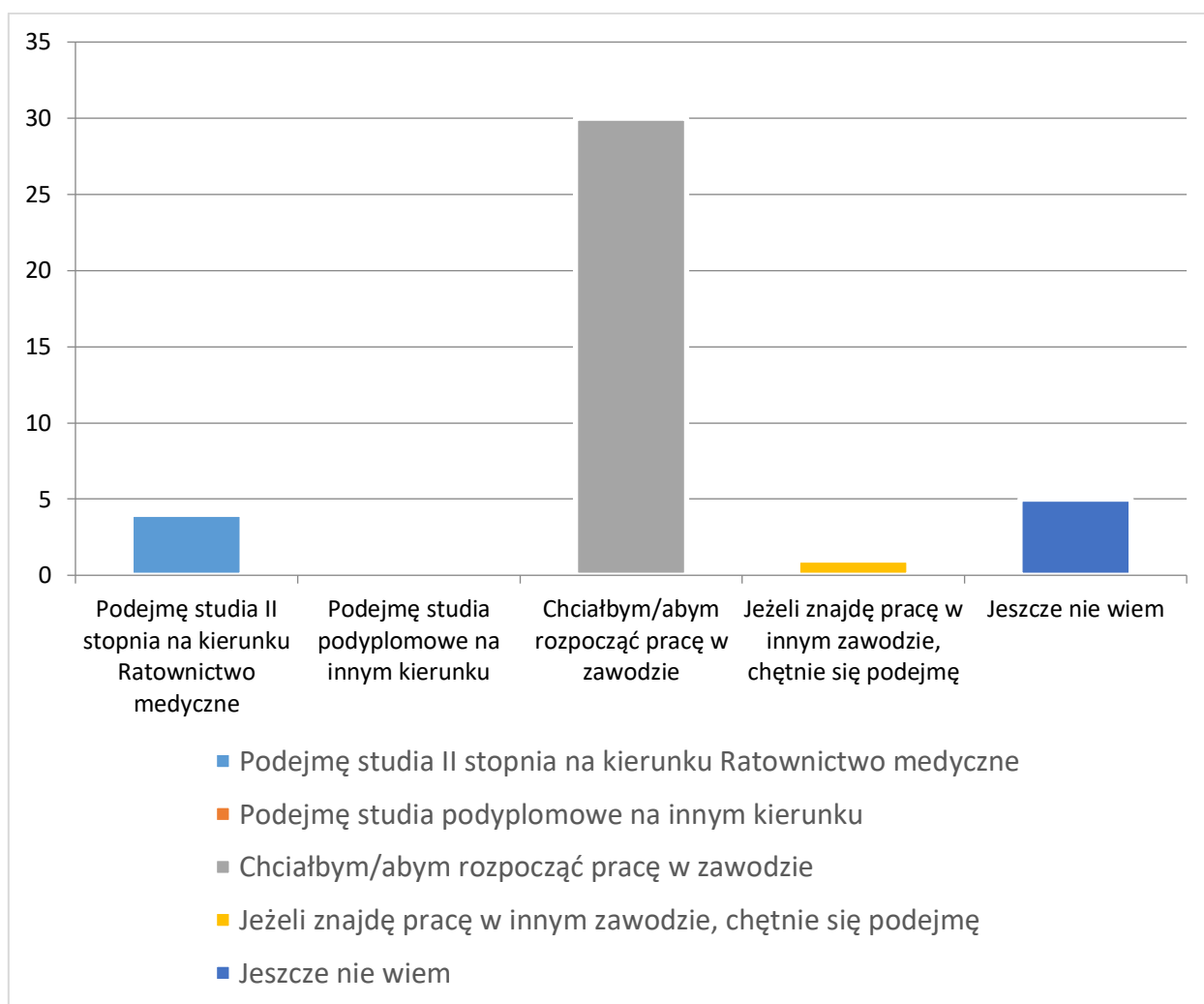
studiowania dziennie, inni znajomi studiujący dziennie, inni znajomi zaczęli studiować dziennie (po 2,5%).

Rysunek 7. Rozkład zaznaczonych przez ankietowanych odpowiedzi na pytanie jakie były powody wyboru studiów dziennych lub zaoczných

Odpowiadając na pytanie jakie plany po zakończeniu studiów pierwszego stopnia mają ankietowani zdecydowana większość (75%) z nich chciałoby rozpocząć pracę w zawodzie. 13% ankietowanych nie wie jeszcze co będzie robić po studiach, 10% planuje podjęcie studiów drugiego stopnia na kierunku ratownictwo medyczne, a 2% ankietowanych rozważa zmianę branży, jeżeli

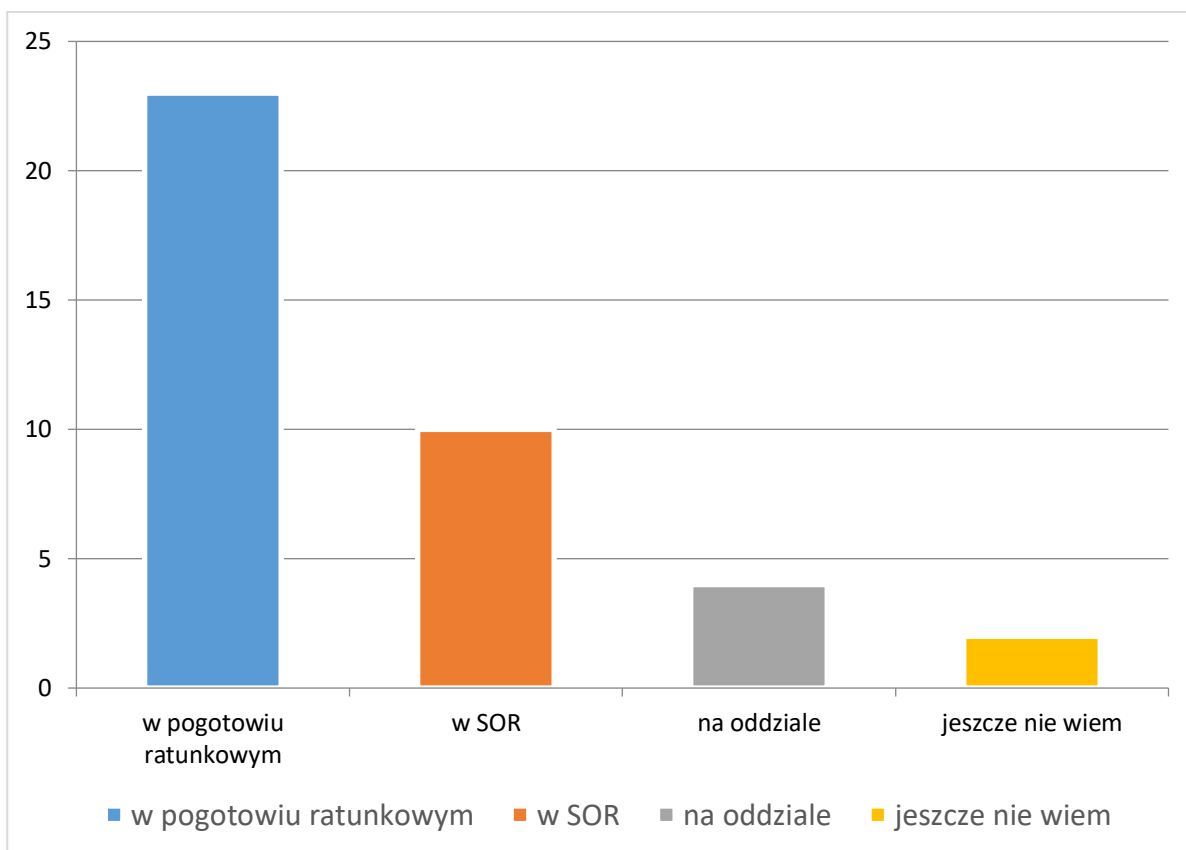
będzie taka możliwość. Żaden z badanych nie bierze pod uwagę rozpoczęcia studiów podyplomowych na innym kierunku.

Rysunek 8. Rozkład zaznaczonych przez ankietowanych odpowiedzi na pytanie jakie mają oni plany po ukończeniu studiów pierwszego stopnia na kierunku ratownictwo medyczne

Ankietowani najczęściej (59%) zaznaczyli odpowiedź, że po zakończeniu studiów chcieliby pracować w pogotowiu ratunkowym. Pozostałe odpowiedzi zaznaczone przez ankietowanych to: rozpoczęcie pracy od szpitalnego oddziału ratunkowego – 26% badanych, rozpocząć pracę na oddziale szpitalnym innym niż oddział ratunkowy

– 10 %. Pozostali badani (5%) jeszcze nie wie, gdzie chcieliby pracować po zakończeniu studiów.

Rysunek 9. Plany związane z podjęciem pracy po zakończeniu studiów na kierunku Ratownictwo Medyczne

5. Wnioski

Najczęstszym motywem wybrania kierunku ratownictwo medyczne wśród ankietowanych było zapewnienie stałej pracy po ukończeniu studiów.

Motywy wyboru nie był szacunek społeczny ratownika medycznego, ponieważ większość ankietowanych uważa, że zawód ten nie cieszy się powszechnym szacunkiem.

6. Dyskusja

Wybór kierunku studiów nie jest łatwym zadaniem, przed którym stoją osoby po zdaniu pozytywnie egzaminu maturalnego, ciekawe jest zatem co skłoniło obecnych studentów do podjęcia takiej właśnie decyzji.

W przypadku przebadanych ankietowanych wybór kierunku ratownictwo medyczne w większości przypadków nie był związany z tradycją rodzinną kształcenia się w tym obszarze, ponieważ większość ankietowanych nie posiada członków rodziny, którzy pracowaliby w służbie zdrowia. Wybór studiów również nie był pod wpływem bliskich osób, które nakierowywałyby na konkretny wybór studiów. Większość ankietowanych bowiem wyboru kierunku studiów dokonywała w sposób samodzielny.

Najczęstszym motywem wyboru tego kierunku było zapewnienie stałej pracy po ukończeniu studiów, w mniejszym stopniu na ten

Ankietowani wyboru studiów dokonywali najczęściej samodzielnie.

Większość ankietowanych po ukończeniu studiów pierwszego stopnia chce podjąć pracę w zawodzie.

wybór wpływ miały zarobki, które wiążą się z wykonywaniem zawodu ratownika medycznego. Odpowiedzi te różnią się od tych, które dotyczą najczęstszego wyboru kierunku studiów opierającego się na zainteresowaniach danej jednostki.

Pesymistycznym aspektem, który został wyłoniony podczas przeprowadzenia powyższych badań jest to, że większość ankietowanych jest zdecydowana lub rozważa wyjazd do innego kraju w celu podjęcia tam pracy zarobkowej.

Jednak został również podczas przeprowadzania badań wyłoniony optymistyczny aspekt wiążący się z tym, że zdecydowana większość ankietowanych uważa, że nie będzie miała problemów ze znalezieniem pracy po zakończeniu studiów pierwszego stopnia.

Ciekawy jest również motyw wyboru pomiędzy studiami niestacjonarnymi i

stacjonarnymi, ponieważ w większości wypadków było to związane z podjęciem lub też nie innej pracy na etacie lub też pracy o charakterze weekendowym, która uniemożliwiłaby podjęcie pracy w innym trybie niż ten wybrany przez studentów obecnie.

Ciekawe są również dalsze perspektywy, które obecnie rysują się przed studentami, którzy wzięli udział w ankiecie. Większość z nich po zakończeniu studiów pierwszego stopnia planuje przystąpić do pracy w zawodzie, jedynie niewielka część planuje dalsze kształcenie w zawodzie lub też przebranżowienie się na inną pracę.

W przypadku podjęcia się pracy w zawodzie zdecydowana większość zgodnie z dostępem do pracy planuje ją podjąć w pogotowiu ratunkowym, w którym obecnie pracuje około 80% ratowników medycznych.

Zaskakujące jest również to, że większość ankietowanych nie uważa zawodu ratownika medycznego jako zawód cieszący się szacunkiem społecznym pomimo tego, że zdaniem wielu badań ratownik medyczny jest często wskazywany jako ten, który tym szacunkiem się cieszy.

PIŚMIENNICTWO

1. <https://www.gov.pl/zdrowie/personel-medyczny>
2. Jarecki W., Motywy wyboru studiów i kierunku studiów wyższych, *Studia i Prace Wydziału Nauk Ekonomicznych i Zarządzania*, nr 3/2008, s. 143-144
3. Smoleń E., Cibora E., Wpływ wybranych czynników na wybór kierunku studiów i plany zawodowe studentów ratownictwa medycznego, *Medycyna Ogólna i Nauki o Zdrowiu*, tom 21, nr 1/2015, s. 33-34
4. Ustawa o Państwowym Ratownictwie Medycznym, Dz.U. 2006 Nr 191 poz. 1410
5. Wojtasik M., Kopański Z., Brukwicka I., Malutnik J., Cechy osobowościowe ratownika medycznego, *Journal of Clinical Healthcare* 3/2015, s. 27
6. Wnukowski W., Kopański Z., Sianos G., Specyfika pracy ratownika medycznego, *Journal of Clinical Healthcare*, nr 3/2015, s. 8
7. Załącznik nr 88 do Rozporządzenia Ministra Nauki i Szkolnictwa Wyższego, Dz.U.07.164.1166
8. *Medycyna Ogólna i Nauki o Zdrowiu*, 2015, Tom 21, Nr 1, s. 33-38

SPIS TREŚCI

1.WSTĘP.....	1
2.CEL PRACY.....	6
3.MATERIAŁ I METODY	6
4.WYNIKI.....	7
5.WNIOSKI.....	14
6.DYSKUSJA.....	14
PIŚMIENNICTWO.....	16
SPIS TREŚCI.....	17